

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

ARVAMUSED

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Euroopa andmekaitseinspektori arvamus komisjoni ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ning määrust [...] siseturu infosüsteemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta

(2012/C 137/01)

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 16,

võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7 ja 8,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽²⁾,

võttes arvesse taotlust arvamuse esitamiseks kooskõlas määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikega 2,

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE ARVAMUSE:

1. SISSEJUHATUS

1.1. Konsulteerimine Euroopa andmekaitseinspektoriga

1. 19. detsembril 2011 kinnitas komisjon ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ning määrust [...] siseturu infosüs-

teemi kaudu tehtava halduskoostöö kohta ⁽³⁾. Ettepanek saadeti samal päeval Euroopa andmekaitseinspektorile konsulteerimiseks.

2. Euroopa andmekaitseinspektoril oli enne ettepaneku vastuvõtmist võimalus esitada mitteametlikke märkusi. Mitut märkust on ettepanekus arvesse võetud. Selle tulemusel on oluliselt tugevdatud ettepanekus sisalduvaid andmekaitsemeetmeid.

3. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel selle üle, et komisjon konsulteeris temaga ka ametlikult ning et käesolevale arvamusele kavatsetakse viidata vastuvõetava õigusakti preambulis.

1.2. Ettepaneku eesmärgid ja ulatus

4. Ettepaneku eesmärk on ajakohastada ja muuta kehtiva direktiivi 2005/36/EÜ (edaspidi „kutsekvalifikatsioonide direktiiv“) teksti. Selleks tegi komisjon ettepaneku muuta viiteid läbivaadatud kutsekvalifikatsioonide direktiivi sätetele ka siseturu infosüsteemi kaudu tehtavat halduskoostööd käsitleva määruse [...] (edaspidi „IMI määrus“) asjakohastes osades ⁽⁴⁾.

1.3. Seotus andmekaitsega

5. Andmekaitse seisukohast on ettepaneku kaks põhiaspekti i) hoiatussüsteemi kehtestamine (artikkel 56a) ja ii) vabatahtliku Euroopa kutsekaardi kehtestamine (artiklid 4a, 4b, 4c, 4d ja 4e) ⁽⁵⁾. Mõlemal juhul on ette nähtud, et isikuandmete töötlemine toimub siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu.

⁽³⁾ COM(2011) 883 final.

⁽⁴⁾ IMI käsitlevat määrust ei ole veel vastu võetud. 2011. aasta novembris esitas Euroopa andmekaitseinspektor arvamuse komisjoni vastava ettepaneku kohta. Vt http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2011/11-11-22_IMI_Opinion_ET.pdf

⁽⁵⁾ Kui ei ole täpsustatud teisiti, osutavad käesolevas arvamuses esitatud viited komisjoni ettepanekus kavandatud kutsekvalifikatsioonide direktiivi artiklitele.

⁽¹⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

⁽²⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

6. Põhimõtteliselt esitatakse hoiatus pärast seda, kui liikmesriigi pädev asutus või kohus on teinud otsuse, millega liikmesriigi territooriumil keelatakse isiku tegutsemine oma kutsealal⁽¹⁾. Hoiatuse võib esitada kõikide kutse kvalifikatsioonide direktiiviga hõlmatud kutsetöötajate kohta, sealhulgas Euroopa kutsekaarti mitte taotlenud kutsetöötajate kohta. Pärast hoiatuse esitamist säilitatakse seda IMIs ning kõikidel liikmesriikidel ja komisjonil on sellele juurdepääs.
7. Koos Euroopa kutsekaardi kehtestamisega koostatakse kaarti vabatahtlikult taotlenud kutsetöötaja kohta siseturu infosüsteemis dokumendid (nn IMI-fail) ja need säilitatakse. IMI-failile on juurdepääs nii kutsetöötajal kui ka vastuvõtval ja päritoluliikmesriigil. Kutsetöötaja võib igal ajal taotleda oma IMI-failis sisalduva teabe kustutamist, blokeerimist või parandamist.
8. Hoiatustega seotud andmed ja mõned IMI-failis sisalduvad andmed hõlmavad teavet rikkumiste või halduskaristuste kohta ning vajavad seetõttu direktiivi 95/46/EÜ artikli 8 lõike 5 ja määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 10 lõike 5 alusel suuremat kaitset. Hoiatussüsteem võib mõjutada paljudel eri kutsealadel tegutsevate isikute, sealhulgas arstide andmekaitsealaseid õigusi kõikides liikmesriikides, olenemata sellest, kas nad tegelikult tegutsevad või kavatsevad tegutseda asjaomasel kutsealal väljaspool oma päritoluriiki.
9. Ettepanekuga kaasnevad olulised probleemid ka seoses sellega, kuidas hoiatussüsteem ja repositooriumi funktsioon mõjutavad IMI edasist arendamist. Tegemist on horisontaalse küsimusega, mis on asjakohane ka muudes poliitika- valdkondades tehtava halduskoostöö korral.

2. ETTEPANEKU ANALÜÜS

2.1. Üldised märkused

10. Euroopa andmekaitseinspektor tunnustab ettepanekus andmekaitseprobleemide lahendamiseks tehtud jõupingutusi. Samuti on tal hea meel asjaolu üle, et halduskoostöös kavatakse kasutada olemasolevat siseturu infosüsteemi, mis praktilisel tasandil juba hõlmab mitut andmekaitsealast kaitsemeetet. Sellele vaatamata tuleb tähelepanu pöörata veel mõnele olulisele probleemile, peamiselt seoses hoiatussüsteemiga.
11. Nende probleemide lahendamiseks soovib Euroopa andmekaitseinspektor ettepanekus ühemõtteliselt täpsustada, millistel konkreetsetel juhtudel võib hoiatust esitada, määratleda selgemini, mis liiki isikuandmeid võivad hoiatused sisaldada, ja piirata nende töötlemist minimaalselt

⁽¹⁾ Artikli 56a lõiget 2 tuleks veelgi täpsustada ja tagada, et seal sätestatu kehtib ühemõtteliselt mitte ainult artikli 56a lõike 1 kohaste hoiatuste suhtes, mida kohaldatakse tervishoiutöötajatele, vaid ka artikli 56a lõike 2 kohaste hoiatuste suhtes, mida kohaldatakse muudele kutsetöötajatele kui tervishoiutöötajad. Vt käesoleva arvamuse punktid 24–27.

vajalikuga, võttes arvesse proportsionaalsust ning viies õigused ja huvid omavahel tasakaalu. Eeskätt tuleks ettepanekus:

- ühemõtteliselt täpsustada, et hoiatuse võib esitada ainult pärast seda, kui liikmesriigi pädev asutus või kohus on teinud otsuse, millega isikul keelatakse liikmesriigi territooriumil oma kutsealal tegutseda;
- täpsustada, et hoiatus ei tohi sisaldada lähemaid üksik-asju keelu asjaolude ja põhjuste kohta;
- muuta selgemaks hoiatuste säilitamise aeg ja piirata seda rangelt vajaliku miinimumiga ning
- tagada, et hoiatused saadetakse ainult liikmesriikide pädevatele asutustele ning et need asutused hoiavad hoiatuses sisalduva teabe konfidentsiaalsena ja ei levita ega avalda seda.

2.2. Hoiatused

Komisjoni kavandatud hoiatussüsteemid

12. Artikliga 56a kehtestatakse kaks mõnevõrra erinevat hoiatussüsteemi kaht liiki kutsetöötajate suhtes.
- Artikli 56a lõikega 1 kehtestatakse hoiatussüsteem pereja eriarstide, õdede, hambaarstide, veterinaararstide, ämmaemandate, proviisorite ja teatavate teiste kutsetöötajate suhtes. Hoiatused sisaldavad selliste kutsetöötajate isikuandmeid, kellel riigi ametiasutused või kohtud on kõnealuse liikmesriigi territooriumil kas või ajutiselt keelanud oma kutsealal tegutseda. Hoiatusi võivad esitada iga liikmesriigi pädevad asutused ning need saadetakse kõikide teiste liikmesriikide pädevatele asutustele ja komisjonile.
  - Artikli 56a lõikega 2 luuakse täiendav hoiatussüsteem nende kutsetöötajate jaoks, kes ei ole hõlmatud artikli 56a lõike 1 kohase süsteemiga (või direktiivi 2006/123/EÜ⁽²⁾ alusel juba kehtestatud hoiatussüsteemiga). Sellisel juhul tuleb hoiatus esitada siis, kui saadakse „teadlikuks kutsetegevusega seotud tegevusest, konkreetsetest toimingutest või asjaoludest, mis võivad põhjustada teises liikmesriigis tõsist kahju inimeste tervisele või ohutusele või keskkonnale”. Hoiatuses tuleb teavitada „teisi asjaomaseid liikmesriike ja komisjoni”. Peale selle on ettepanekus täpsustatud, et „[k]õnealune teave ei lähe kaugemale sellest, mis on hädavajalik

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/123/EÜ, 12. detsember 2006, teenuste kohta siseturul (ELT L 376, 27.12.2006, lk 36).

asjaomase kutsetöötaja tuvastamiseks, ning selles viidatakse pädeva asutuse otsusele, millega keelatakse kõnealusel kutsetöötajal kutsealal tegutsemine”.

arstide must nimekiri, mille põhjal pädevad asutused kõnealuste kutsetöötajate üle korrapäraselt kontrolli teostavad.

Üldised märkused

13. Euroopa andmekaitseinspektor võtab arvesse piiratud hoiatussüsteemi kehtestamist Euroopa tasandil, et vahetada asjaomaste pädevate asutuste vahel teavet kutsetöötajate kohta, kellel on olulistel avaliku huviga seotud põhjustel keelatud mõnes liikmesriigis oma kutsealal töötada, näiteks sellistel kutsealadel, mille korral on ülim tähtsus inimeste elul, tervisel ja ohutusel (ja ka loomade heaolul), või muudel kutsealadel olukordades, kui see on põhjendatud, et vältida tõsist kahju tervisele, ohutusele või keskkonnale.
14. Euroopa andmekaitseinspektor leiab aga, et hoiatussüsteemid peavad olema proportsionaalsed.
15. Sellega seoses pooldab Euroopa andmekaitseinspektor täiendusi, mis tehti teksti pärast tema mitteametlikke märkusi. Nimetatud täiendused vajavad küll täpsemat selgitamist, kuid nende eesmärk paistab olevat piirduda hoiatustega selliste kutsetöötajate korral, kellel on keelatud oma kutsealal tegutseda pädeva asutuse otsusega, ning ilmselt välistatakse nendega hoiatuste saatmine üksnes kahtluste või kutsetöötaja kohta esitatud kaebuste põhjal, kui seda ei toeta selged tõendid ja kui pädev asutus või kohus ei ole teinud ametlikku otsust, millega isikul keelatakse tegutseda. See võib aidata suurendada õiguskindlust ja süütuse presumptsiooni järgimist.
16. Peale soovitusel selgitada täiendavalt hoiatuste saatmise tingimusi ja hoiatuste sisu tunneb Euroopa andmekaitseinspektor põhiliselt muret säilitusaegade üle. Täiendama peaks nii hoiatuste õigsust ja ajakohastamist kui ka nende vastuvõtjaid käsitlevaid sätteid. Lõpuks tuleks direktiivis sõnaselgelt sätestada ka konfidentsiaalsusega seotud kohustused.

Säilitamisajad

17. Üks Euroopa andmekaitseinspektori peamine mure seoses hoiatussüsteemiga on seotud kõnealuse süsteemi olemusega. Küsimus on selles, kas ettepanekuga ette nähtud hoiatusi
  - säilitatakse siseturu infosüsteemis ainult piiratud aja jooksul hoiatusena, mis viitab viivitamatuid meetmeid nõudvale erakorralisele olukorrale, või
  - koostatakse hoiatussüsteemi tulemusel andmebaas, kus säilitatakse andmeid pika aja vältel ning mis oleks seega põhimõtteliselt üleeuroopalist kutsetöötajate, sealhulgas

18. Nagu on märgitud meie arvamuses siseturu infosüsteemi käsitleva ettepaneku kohta, ⁽¹⁾ on üks asi „kasutada hoiatus-teadet sidepidamisvahendina, et teavitada pädevaid asutusi konkreetsetest rikkumistest või kahtlustest, hoopis teine asi on säilitada seda hoiatuseteadet andmebaasis pikema aja vältel või määramata tähtajaga”.
19. Euroopa andmekaitseinspektor tunneb muret selle üle, et kavandatava artikli 56a lõikega 5 jäetakse komisjoni otsustada (delegeeritud õigusaktides), kui kaua hoiatusi IMIs säilitatakse. Euroopa andmekaitseinspektor soovib kehtestada kavandatud direktiivi tekstis sellised olulised sätted, mis määravad kindlaks kavandatud hoiatussüsteemi olemuse ja on seega selle tähtsad elemendid.
20. Andmekaitse seisukohast oleks eelistatav, kui kõik süsteemi lisatud hoiatused kustutatakse pärast eelnevalt kindlaks määratud mõistlikult lühikest ajavahemikku, mida hakatakse arvestama alates hoiatuse saatmisest. Selline ajavahemik peaks olema piisavalt pikk (nt kuus kuud), et hoiatuse saanud pädevatel asutustel oleks võimalik esitada IMI kaudu lisaküsimusi ja otsustada, kas võtta saadud teabe põhjal oma pädevusse kuuluvaid konkreetseid meetmeid. Kõnealune ajavahemik ei tohiks aga olla pikem kui selleks eesmärgiks rangelt vajalik.
21. Teise võimalusena, kui pikaajalise säilitamise vajadus on selgelt põhjendatud, soovib Euroopa andmekaitseinspektor ettepanekus vähemalt selgelt nõuda, et hoiatuse esitanud asutus kustutab selle vahetult pärast seda, kui hoiatuse tinginud keeld enam ei kehti (näiteks edasikaebuse tulemusel või seetõttu, et keeld oli ajaliselt piiratud). Samuti tuleks vältida olukorda, kus hoiatus kehtiks ebavajalikul määramata aja jooksul, võib-olla isegi pärast asjaomase kutsetöötaja pensionileminekut või surma.

Artikli 56a lõike 1 kohaste hoiatuste sisu

22. Euroopa andmekaitseinspektoril on hea meel selgituste üle, mida eelnõus hoiatuste sisu kohta on juba tehtud. Vaja on aga esitada lisaselgitusi ja tagada, et ei oleks mingisugust mitmetähenduslikkust seoses sellega, et artikli 56a lõike 1 kohaste hoiatuste sisu piirdub i) asjaomase kutsetöötaja tuvastamiseks vajalike isikuandmetega, ii) asjaoluga, kas kutsetöötajal on keelatud oma kutsealal tegutseda, iii) asjaoluga, kas keeld on esialgne (sõltuvalt apellatsioonimenetlusest) või lõplik, iv) keelu kehtimise ajaga ja v) otsuse teinud pädeva asutuse tuvastamisega (nimetades ka riigi, kus otsus tehti).

⁽¹⁾ Vt punktid 57–59.

23. Peale selle soovib Euroopa andmekaitseinspektor ettepanekus sõnaselgelt täpsustada, et hoiatused ei tohiks sisaldada konkreetsemat teavet keelu asjaolude ja põhjuste kohta. Sellega seoses märgib Euroopa andmekaitseinspektor, et kui täiendava teabe saamine on vajalik, võib lisaküsimusi esitada tavapärase kahepoolse teabevahetuse käigus. IMIt võib kasutada ka selleks, et anda juhtumi käsitlejatele täiendavat üldist teavet riiklike menetluste kohta ning aidata neil eri riiklike menetluste põhjal teavet mõista.

Artikli 56a lõike 2 kohaste hoiatuste saatmise tingimused ja selliste hoiatuste sisu

24. Õiguskindluse tagamiseks on ülitähtis selgitada ühemõtteliselt artikli 56a lõike 2 kohaste hoiatuste saatmise tingimusi. Praeguses sõnastuses viidatakse hoiatuste saatmisele, „saades teadlikuks kutsetegevusega seotud tegevusest, konkreetsetest toimingutest või asjaoludest, mis võivad põhjustada teises liikmesriigis tõsist kahju inimeste tervisele või ohutusele või keskkonnale”. Need sätted iseenesest ei ole piisavalt selged ja jätvad juhtumite käsitlejatele hoiatuse esitamise kohta liiga suure otsustusvabaduse.

25. Tähtis on see, et sõnastusest „saades teadlikuks” ei selgu, kas nõutakse vaid põhjendatud kahtlust teatavat liiki rikkumise või muu sündmuse kohta või tuleb enne hoiatuse saatmist asjaolusid haldusmenetluse kaudu täielikult uurida ja need kindlaks teha.

26. Ettepaneku läbivaadatud versioonis on nimetatud viitamist pädeva asutuse otsusele, millega kutsetöötajal keelatakse kutsealal tegutseda. Eelmiste eelnõudega võrreldes on tegemist märkimisväärse edasiminekinguga ja meie arusaamise kohaselt paistab see osutavat, et hoiatusi tohib saata ainult juhul, kui asjaomase pädeva asutuse otsuse põhjal on juba vastava kutsetöötaja suhtes keeld kehtestatud.

27. Teksti tuleks aga veelgi parandada ja ühemõtteliselt selgitada nõuet, et hoiatus peab põhinema kohtu või pädeva asutuse eelneval otsusel, millega kutsetöötajal keelatakse oma kutsealal tegutseda. See peaks tagama õiguskindluse ja välistama võimalikud väärtõlgendused.

28. Sarnaselt artikli 56a lõikele 1 tuleks samuti teha selgeks, et hoiatuste sisu peab selgelt piirduma i) asjaomase kutsetöötaja tuvastamiseks vajalike isikuandmetega, ii) asjaoluga, kas kutsetöötajal on keelatud oma kutsealal tegutseda, iii) asjaoluga, kas keeld on esialgne (sõltuvalt apellatsioonimenetlusest) või lõplik, iv) keelu kehtimise ajaga ja v) otsuse teinud pädeva asutuse tuvastamisega (nimetades ka riigi, kus otsus tehti).

Artikli 56a lõike 2 kohaste hoiatuste vastuvõtjad

29. Artikli 56a lõikes 2 on nõutud, et hoiatustest teavitatakse „teisi asjaomaseid liikmesriike ja komisjoni”. Euroopa andmekaitseinspektor soovib teksti muuta ja sõnastada see nii, et hoiatustest teavitatakse „teiste asjaomaste liikmesriikide pädevaid asutusi ja komisjoni”. Sellist väljendit „pädevad asutused” sisaldavat sõnastust on juba kasutatud artikli 56a lõikes 1 seoses kõnealuse lõike kohaste hoiatustega ⁽¹⁾.

Täpsus ja ajakohastamine

30. Ühtlasi soovib Euroopa andmekaitseinspektor ettepanekus selgelt nõuda hoiatused üleslaadinud pädevalt asutuse hoiatuste ajakohasuse kontrollimist, aga ka hoiatuste viivitamatut parandamist ja tühistamist, kui neis sisalduv teave ei ole enam asjakohane või kui seda on vaja ajakohastada. Samuti oleks kasulik tagada, et hoiatust käsitlev teave hõlmab asjaolu, kas kutsetöötaja on hoiatuse artikli 56a lõike 4 alusel vaidlustanud või taotlenud selle parandamist, blokeerimist või kustutamist (nt saates hoiatuses sisalduvate andmete ajakohastatud versiooni) ⁽²⁾.

Hoiatuste konfidentsiaalsus, edasine levitamine ja avaldamine

31. Euroopa andmekaitseinspektor on teadlik, et liikmesriikidel on erinevad seadused ja tavad seoses sellega, mil määral jagatakse tervishoiutöötajatele või muudele kutsetöötajatele kehtestatud distsiplinaar- või kriminaalkaristuste teavet pädevate asutustega, muude asjaomaste organisatsioonidega (nt haiglatega) ja laiema avalikkusega. Üksikutes riikides on teatavate kutsetöötajate nn mustad nimekirjad Internetis kõikidele avalikult kättesaadavad. Teised riigid on valinud teistsuguse lähenemise ja lubavad üldsusel tutvuda ainult nn valgete nimekirjadega, st selliste kutsetöötajate nimekirjadega, kellel on lubatud tegutseda.

32. Senikaua, kuni sellised erinevad tavad ja riiklikud seadused kõrvuti kehtivad, soovib Euroopa andmekaitseinspektor seada direktiiviga kõikidele asjaomastele pädevatele asutustele konfidentsiaalsuskohustus seoses teisest liikmesriigist saadud hoiatust käsitlevate andmetega, kui neid andmeid ei tehta avalikuks kooskõlas hoiatuse saanud liikmesriigi õigusega.

⁽¹⁾ Märkuse korras väljendab Euroopa andmekaitseinspektor heameelt asjaolu üle, et erinevalt artikli 56a lõikest 1 on viidatud „asjaomaste liikmesriikidele”, mitte „kõikidele liikmesriikidele”.

⁽²⁾ Märgime, et hoiatuse sisu piiramine nii minimaalsete andmetega kui ka kõige faktilisemate ja objektiivsemate andmetega, näiteks kas pädev asutus või kohus on teinud teatavat liiki otsuse (nt ajutine tegutsemiskeeld), aitaks vähendada ka hoiatuste parandamise, blokeerimise või kustutamise taotlusi, sest selliste andmete õigsust oleks raskem vaidlustada.

2.3. Euroopa kutsekaart

33. Euroopa andmekaitseinspektor tunnustab asjaolu, et pärast tema märkusi on komisjon oluliselt parandanud ettepaneku artikli 4a selgust ja õiguskindlust ning selles sätestatud andmekaitsemeetmeid.
34. Euroopa andmekaitseinspektor tunneb muret veel seoses ettepaneku artikli 4e lõikega 1, millega nõutakse, et „[p]äritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused ajakohastavad õigel ajal vastava IMI-faili teabega distsiplinaar- või kriminaalkaristuste kohta või iga muu tõsise ja erilise olukorra kohta, millel on tõenäoliselt tagajärjed Euroopa kutsekaardi omaniku tegutsemisele käesoleva direktiivi kohastel tegevusaladel”.
35. Artikli 4e lõige 1 täiendab artikli 56 lõike 2 kehtivaid sätteid, millega juba lubatakse kahepoolset teabevahetust samadel tingimustel. Täpsemalt nõutakse kehtiva artikli 56 lõikega 2, et „[v]astuvõtva ja päritoluliikmesriigi pädevad ametiasutused vahetavad teavet rakendatud distsiplinaar- või kriminaalkaristuste kohta või iga muu tõsise ja erilise olukorra kohta, millel on tõenäoliselt tagajärjed käesoleva direktiivi alusel tegevusaladel tegutsemisele”.
36. Euroopa andmekaitseinspektoril on seoses nende sätetega kolm põhiprobleemi.

IMI-faili artikli 4e lõike 1 kohase ajakohastamise tingimused ja sellise ajakohastamise sisu

37. Esiteks jätavad mõlemad sätted juhtumite käsitlejatele IMI-faili ajakohastamise osas suure otsustusvabaduse. Samadel põhjustel, mida on kirjeldatud artikli 56a lõike 2 alusel hoiatuste saatmise tingimuste ebaselgust käsitlevates märkustes, oleks ka siinkohal soovitatav esitada lisaselgitusi. Euroopa andmekaitseinspektoril oleks hea meel, kui lisataks vähemalt nõue andmeid ajakohastada, „ilma et see piiraks süütuse presumptsiooni järgimist”⁽¹⁾. Veelgi rahuldavam oleks selline lahendus, kui direktiivis nõutaks (sarnaselt eespool arutletud artikli 56a lõike 2 kohaste hoiatustega), et igasugune ajakohastamine peab põhinema kohtu või pädeva asutuse eelneval otsusel, millega kutsetöötajal keelatakse oma kutsealal tegutseda. See peaks tagama õiguskindluse ja välistama võimalikud väärtõlgendused.
38. Nii nagu artikli 56a kohaste hoiatuste korral, tuleks ka selgitada, et ajakohastamise sisu piirdub i) asjaoluga, kas

kutsetöötajal on keelatud oma kutsealal tegutseda, ii) asjaoluga, kas keeld on esialgne (sõltuvalt apellatsioonimenetlusest) või lõplik, iii) keelu kehtimise ajaga ja iv) otsuse teinud pädeva asutuse märkimisega (nimetades ka riigi, kus otsus tehti). Vältida tuleks täiendavate üksikasjade esitamist, näiteks kas keeld kehtestati süüdimõistva kohtuotsuse või distsiplinaarmeetme tagajärjel ja milliseid rikkumisi sooritati. Kui asjaomane asutus nõuab konkreetse juhtumi kohta selliseid andmeid, saab ta sellist lisateavet alati taotleda kahepoolse teabevahetuse käigus (siseturu infosüsteemi kaudu, ent väljaspool IMI-faili).

Säilitamisajad

39. Teiseks, erinevalt artikli 56 lõike 2 kehtivate sätete kohasest kahepoolsest teabevahetusest, mida praegu säilitatakse IMI süsteemis kuus kuud pärast juhtumi lõpetamist, kavatakse IMI-faili hoida siseturu infosüsteemis võimalikult pika aja vältel. Seepärast tuleks ette näha piisavad sätted, millega tagatakse, et IMI-failist kustutatakse õigeeagselt kõik viited kehtestatud distsiplinaar- või kriminaalkaristustele või muudele tõsistele ja erilistele olukordadele niipea, kui juurdepääs sellisele teabele ei ole enam vajalik.
40. Kavandatud viide „ebavajaliku teabe” kustutamisele on kasulik, kuid meie arvamuse kohaselt ei ole see järjepidevuse ja õiguskindluse tagamiseks piisav. Seepärast soovib Euroopa andmekaitseinspektor täpsustada ettepanekus vahetatava teabe piisavalt lühike säilitamisaeg. Eespool hoiatuste säilitamisaja üle arutledes selgitatud põhjustel oleks eelistatav, kui sellist teavet hoitaks IMIs ainult niikaua, kuni see on vastuvõtvale asutusele vajalik asjakohaste meetmete võtmiseks (nt kuuekuuline ajavahemik uurimis- või jõustamis-meetmete võtmiseks).
41. Teise võimalusena, kui seadusandjad eelistavad keelu pikaajalist IMI-failis säilitamist, soovib Euroopa andmekaitseinspektor ettepanekus vähemalt selgelt nõuda, et väljastatud asutus kustutab kõik viited keelule niipea, kui keeld enam ei kehti (näiteks edasikaebuse tulemusel või seetõttu, et keeld oli ajaliselt piiratud).

2.4. Pikaajaline perspektiiv

42. Pikas perspektiivis, kui kutsekaartide ja IMI kasutamine peaks muutuma laialdasemaks (see võib juhtuda mõne või kõikide hoiatussüsteemiga hõlmatud kutsealade korral), soovib Euroopa andmekaitseinspektor komisjonil läbi vaadata, kas artikli 56a kohased hoiatussüsteemid on jätkuvalt vajalikud ning kas neid ei oleks võimalik asendada piiratuma ja andmekaitse seisukohast seega vähem sekkuva süsteemiga. Sel ajal saab näiteks kaaluda, kas kõikidele liikmesriikidele hoiatuste saatmise asemel võiks teabe jagamine piirduda päritolu- ja vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutustega, kellel on juurdepääs asjaomase kutsetöötaja kutsekaardile ja IMI-failile.

⁽¹⁾ Sarnaseid viiteid süütuse presumptsioonile sisaldab juba Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiivi 2011/24/EL (patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleises tervishoius) (ELT L 88, 4.4.2011, lk 45) artikli 10 lõige 4.

2.5. Konsulterimine Euroopa andmekaitseinspektori ja riiklike andmekaitseasutustega seoses delegeeritud õigusaktidega

43. Lõpuks soovib Euroopa andmekaitseinspektor enne artikli 56a lõikes 5 viidatud delegeeritud õigusaktide ning mis tahes muude artikli 58 alusel vastuvõetavate ja andmekaitset mõjutada võivate delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist konsulteerida Euroopa andmekaitseinspektori ja artikli 29 tööühmaga, kus on esindatud ka riiklikud andmekaitseasutused. Sellisele konsulterimisele peaks eelnema andmekaitsealase mõju hindamine ⁽¹⁾.

3. JÄRELDUSED

44. Euroopa andmekaitseinspektor võtab arvesse piiratud hoiatussüsteemi kehtestamist Euroopa tasandil, et vahetada teavet kutsetöötajate kohta, kellel on keelatud mõnes liikmesriigis oma kutsealal töötada, kui see on õigustatud olulise avaliku huviga.

45. Euroopa andmekaitseinspektor leiab aga, et hoiatussüsteemid peavad olema proportsionaalsed.

46. Eelkõige soovib Euroopa andmekaitseinspektor järgmist:

— ettepanekus tuleb ühemõtteliselt täpsustada, millistel konkreetsetel juhtudel võib hoiatusi esitada, määratleda selgemini, mis liiki isikuandmeid võivad hoiatused sisaldada, ja piirata nende töötlemist minimaalselt vajalikuks, võttes arvesse proportsionaalsust ning viies õigused ja huvid omavahel tasakaalu;

— sellega seoses tuleb ettepanekus ühemõtteliselt täpsustada, et hoiatuse võib esitada ainult pärast seda, kui liikmesriigi pädev asutus või kohus on teinud otsuse, millega isikul keelatakse liikmesriigi territooriumil oma kutsealal tegutseda;

— täpsustada, et hoiatus ei tohi sisaldada üksikasjalikumate teavete keelu asjaolude ja põhjuste kohta;

— muuta selgemaks hoiatuste säilitamise aeg ja piirata seda rangelt vajaliku miinimumiga ning

— tagada, et hoiatused saadetakse ainult liikmesriikide pädevatele asutustele ning et need asutused hoiavad hoiatuses sisalduva teabe konfidentsiaalsena ja ei levita ega avalda seda täiendavalt, välja arvatud juhul, kui andmed tehakse avalikuks kooskõlas hoiatuse saatnud liikmesriigi õigusega.

47. Seoses Euroopa kutsekaardi ja sellega seotud IMI-failiga soovib Euroopa andmekaitseinspektor täpsemalt selgitada, millistel tingimustel tuleb faili lisada teave distsiplinaar- või kriminaalkaristuste kohta või iga muu tõsise ja erilise olukorra kohta ning lisatava teabe sisu, samuti soovib ta selgelt piirata säilitamisaegu.

48. Peale selle soovib Euroopa andmekaitseinspektor pikas perspektiivis, kui kutsekaartide ja IMI kasutamine peaks muutuma laialdasemaks, komisjonil läbi vaadata, kas artikli 56a kohased hoiatussüsteemid on jätkuvalt vajalikud ning kas neid ei oleks võimalik asendada piiratuma ja andmekaitse seisukohast seega vähem sekkuva süsteemiga.

49. Lõpuks soovib Euroopa andmekaitseinspektor enne artikli 56a lõikes 5 viidatud delegeeritud õigusaktide ning mis tahes muude artikli 58 alusel vastuvõetavate ja andmekaitset mõjutada võivate delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist konsulteerida Euroopa andmekaitseinspektori ja artikli 29 tööühmaga, kus on esindatud ka riiklikud andmekaitseasutused. Sellisele konsulterimisele peaks eelnema andmekaitsealase mõju hindamine.

Brüssel, 8. märts 2012

Euroopa andmekaitseinspektori asetäitja
Giovanni BUTTARELLI

⁽¹⁾ Vt ka Euroopa andmekaitseinspektori arvamus IMI määruse ettepaneku kohta, punktid 29–32.